

In de rubriek 'Over de schouder van' kijken we over de schouder van mensen die actief zijn in de periferie van de akkerbouw. Deze keer: Henk de Gries en Teunis ten Brink, medewerkers van drainagebedrijf Combidrain.

Draineren is maatwerk

Het draineren met een V-ploeg gaat sneller en is goedkoper dan met een graafketting, maar kan niet op elke grondsoort. Voor Henk de Gries en Teunis ten Brink is het dagelijkse kost.

Door: Stefan Buning
Fotografie: Henk Oosterhuis

Henk de Gries en Teunis ten Brink, medewerkers van drainagebedrijf Combidrain in Assen, vormen al jaren een vast team. Als ze met hun machines op de akker in het voormalige Drentse gevangenisdorp Veenhuizen arriveren, ligt na een paar minuten de eerste drainagepijp in de grond. Ten Brink zet de laser op, De Gries manoeuvreert de drainagemachine aan de andere kant van het perceel bij de eerste buis, die rechtop in de onlangs gereconstrueerde en uitgediepte slootkant staat. „Meestal plaatsens we de laser bij sloot”, vertelt De Gries. „Omdat het iets regent, staat hij nu aan de andere kant, zodat de regen de straal niet verstoot.” De laser staat standaard afgesteld op een afschot van drie procent en bepaalt automatisch de drainage diepte.

Een paar dagen eerder heeft werkvoorbereider Jacob Hingstman van het drainagebedrijf de grond van het perceel onderzocht en in overleg met de boer de drainage uitgezet. Om de 8 meter komt een pijp in de grond. De grond is leemhoudend, daarom moet met de graafketting worden gedraineerd. „Bij drainage met de V-ploeg schuiven we de drainagepijp als het ware onder de grond”, legt Willem Noordhoek, eigenaar van Combidrain, uit. „Die sleufloze techniek is geschikt voor pure zandgronden zonder storende lagen en voor homogene kleigronden. Voor alle andere grondsoorten is kettingdrainage het best. De V-ploeg is sneller en goedkoper, maar zou deze wat zwaardere grond dichtsmenren.”

Hingstman verzorgt ook de verplichte melding bij het Kabels en Leidingen Informatie Centrum (Klic), een onderdeel van het kadaster met als belangrijkste taak het voorkómen van schade door graafwerkzaamheden. „Soms moeten we het drainageplan bijsturen omdat er gasleidingen in de weg liggen”, weet Noordhoek uit ervaring.

Als De Gries het lasersignaal op de drainagemachine ontvangt, kan het werk beginnen. Ten Brink heeft ondertussen een oranje eindbuis en taludgoot op de flexibele drainagepijp gezet. De Gries zet de graafketting in werking en laat de rupsaangedreven machine rustig vooruit rijden. Met een schop houdt Ten Brink de drain tegen. Na anderhalve meter zakt een sleepvoet in de sleuf. Deze legt een laag zand bovenop de pijp om verstoppingen te voorkomen. Ten Brink gooit de sleuf in de slootkant met de schop dicht. De rest van de ongeveer 1 meter diepe sleuf dicht hij met de MB Trac uitgerust met een grondschuif.

De drainagepijp heeft een standaarddiameter van 60 millimeter en een pp450-omhulling. Dit kunststof filter moet inspoeeling van grond voorkomen. Elke regio heeft volgens Noordhoek zijn eigen voorkeur voor de omhulling. „In de Wieringermeer werken ze veel met piepschuimkorrels, in Oost-Nederland is glasas populair en in Groningen werkten ze tot voor kort met schelpen.” In Drenthe worden de sleuven van slecht doorlatende gronden de laatste jaren met drainagezand opgevuld. Een omhulsel is niet overal nodig. „In de Oldambt is de grond zo zwaar dat ze kunnen volstaan met een kale buis.”

Wanneer De Gries aan het eind van het perceel is gekomen, zaagt Ten Brink de drain doormidden, stopt een dop in de buis en legt deze onderin de sleuf. Terwijl De Gries de drainagemachine achteruit naar de slootkant rijdt, schuift Ten Brink de sleuf weer dicht met de trekker.

Na een paar dagen zal de drain lopen. De boer heeft er dan zo'n 25 jaar lang geen omkijken naar. Wel moet hij ervoor zorgen dat de uitloop niet in het talud verdwijnt. „Eenmaal per jaar vrijmaken”, adviseert Noordhoek. Het drainagebedrijf experimenteert momenteel met GPS-techniek, zodat boeren op Google-Earth de exacte locatie van de drains kunnen zien. „Helaas geeft het systeem nu nog te veel afwijking”, zegt Noordhoek.

HET LEGGEN VAN DRAINAGE IN ZES STAPPEN:

1. De werkvoorbereider heeft in overleg met de boer de drainage uitgezet.
2. Teunis ten Brink zet de laser op.
3. Terwijl Henk de Gries de drainagemachine bedient, zorgt Ten Brink er voor dat de eindbuis op de goede plaats in de sloot komt.
4. Ten Brink brengt een taludgoot aan.
5. De Gries zaagt de drain op het eind van het perceel door en voorziet deze van een stop.
6. Terwijl De Gries een nieuwe drain legt, schuift Ten Brink op de achtergrond een sleuf weer dicht.